FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT J. KOKOTT

fremsat den 10. marts 2011 [1]

I — Indledning

1. Artikel 3 i Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs [2] (herefter »konkursforordningen«) fastlægger hvilke medlemsstaters retter, der har kompetence til at indlede insolvensbehandling, når der er tale om grænseoverskridende forhold inden for det indre marked [3]. Retterne i den medlemsstat, på hvis område centret for skyldnerens hovedinteresser befinder sig, har kompetence til at indlede insolvensbehandling. Den foreliggende sag giver Domstolen lejlighed til at foretage en yderligere præcisering af begrebet »centret for skyldnerens hovedinteresser«.

2. I den foreliggende sag har et italiensk selskab overflyttet sit vedtægtsmæssige hjemsted fra Italien til Det Forenede Kongerige. Over et år efter, at selskabet blev afviklet og slettet fra det britiske selskabsregister, begærede en kreditor indledning af insolvensbehandling i Italien. Den forelæggende ret er i tvivl om, hvorvidt den har international kompetence i den sag, der er forelagt for den.

II — Relevante retsregler

A — *EU-retten*

3. I konkursforordningens artikel 2 defineres begrebet »forretningssted« som følger:

»I denne forordning forstås ved:

[…]

h) »Forretningssted«: ethvert sted, hvorfra skyldneren udøver en ikke-forbigående økonomisk eller erhvervsmæssig aktivitet under anvendelse af menneskelige midler og reelle produktionsfaktorer.«

1 — Originalsprog: tysk.

2 — EFT L 160, s. 1. Forordningen gælder for indeværende som ændret ved Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 210/2010 af 25.2.2010 (EUT L 65, s. 1).

3 — I henhold til 33. betragtning til konkursforordningen gælder forordningen ikke for Danmark, og den begrænses i øvrigt ud fra de undtagelser, der er opstillet i artikel 44, som regulerer forordningens forhold til andre konventioner, som er indgået af medlemsstaterne.

4. Konkursforordningens artikel 3 vedrører international kompetence og bestemmer følgende:

»1. Retterne i den medlemsstat, på hvis område centret for skyldnerens hovedinteresser befinder sig, har kompetence til at indlede insolvensbehandling. For selskabers og juridiske personers vedkommende anses det vedtægtsmæssige hjemsted for at være centret for skyldneres hovedinteresser, medmindre andet godtgøres.

2. Befinder centret for skyldnerens hovedinteresser sig på en medlemsstats område, har retterne i en anden medlemsstat kun kompetence til at indlede insolvensbehandling mod denne skyldner, hvis han har et forretningssted på denne anden medlemsstats område. Denne insolvensbehandling kan kun omfatte den del af skyldnerens aktiver, som befinder sig på sidstnævnte medlemsstats område.

[…]«

5. 13. betragtning til konkursforordningen lyder således:

»Centret for skyldnerens hovedinteresser bør være det sted, hvor skyldneren normalt forvalter sine interesser, og det er således identificerbart for tredjemand.«

B — *National ret*

6. Den forelæggende ret har henvist til, at delafgørelsen fra Corte di Cassazione vedrørende kompetencespørgsmålet i overensstemmelse med artikel 382 i den italienske Codice di procedura civile (retsplejelov) og på grundlag af fast retspraksis herom er endelig og bindende for underinstansen, som skal træffe afgørelse i sagen.

III — Hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

7. Ifølge forelæggelsesafgørelsen er de faktiske omstændigheder i sagen følgende.

8. Interedil Srl blev stiftet i Italien med hjemsted i Monopoli. Den 18. juli 2001 flyttede selskabet sit vedtægtsmæssige hjemsted til London. Det blev registreret i det engelske handelskammers register [4] med påtegningen »FC« (Foreign Company). Fra det italienske selskabsregister [5] blev selskabet slettet [6] på samme dato.

9. Ifølge forelæggelsesafgørelsen har Interedil henvist til, at selskabet på tidspunktet

4 — Companies House.

5 — Registro delle imprese.

6 — Tilsyneladende anser Tribunale di Bari denne slettelse for at være retsstridig, men retten angiver ikke de præcise grunde hertil.

for overflytningen af dets hjemsted, dvs. den 18. juli 2001, gennemførte selskabstransaktioner, inden for rammerne af hvilke den britiske koncern Canopus opkøbte Interedil Srl, og der blev forhandlet og vedtaget aftaler om salg af virksomheden. Desuden blev de faste ejendomme beliggende i Taranto (i Italien) efter nogle måneder overført til Windowmist Limited som dele af den overførte virksomhed.

10. Ifølge forelæggelsesafgørelsen blev Interedil Srl »lukket« og »slettet« fra selskabsregistret i Det forenede Kongerige den 22. juli 2002 [7].

11. I oktober 2003 indgav Intesa Gestione Crediti Spa til Tribunale di Bari en konkursbegæring mod Interedil Srl.

12. Interedil Srl i likvidation (herefter »Interedil«), anfægtede denne italienske domstols kompetence og indgav i december 2003 anmodning om, at Corte di Cassazione traf en forudgående afgørelse om kompetencespørgsmålet. Da selskabets vedtægtsmæssige hjemsted var blevet overflyttet fra Italien til Det Forenede Kongerige, lå kompetencen til at indlede insolvensbehandlingen ikke længere hos de italienske domstole.

13. Da Tribunale di Bari var af den opfattelse, at indsigelsen om manglende kompetence var ubegrundet, og at der var ført bevis for, at selskabet var insolvent, indledte denne retsinstans i maj 2004 — uden at afvente udfaldet af sagen om kompetencespørgsmålet, der verserede ved Corte di Cassazione — insolvensbehandling vedrørende selskabet »Interedil Srl i likvidation, hvis hjemsted er London, Chelsea Chambers 262 Fulham Road«.

14. Ved skriftligt indlæg af 18. juni 2004 har Interedil gjort indsigelse mod denne beslutning om at indlede insolvensbehandling.

15. Ved kendelse nr. 10606/2005 af 20. maj 2005 fastslog Corte di Cassazione, at de italienske domstole havde kompetence. Følgende forhold var tilstrækkelige til at afkræfte formodningen i artikel 3, stk. 1, andet punktum, i forordning nr. 1346/2000, hvorefter centret for skyldnerens hovedinteresser er selskabets vedtægtsmæssige hjemsted: at der i Italien befinder sig faste ejendomme, som tilhører Interedil, at der findes en lejeaftale vedrørende to hotelkomplekser, at der er indgået en aftale med en bank, og at selskabsregistret i Bari ikke er blevet oplyst om, at selskabets vedtægtsmæssige hjemsted er blevet overflyttet til London.

7 — I den italienske original benyttes følgende formulering i forelæggelsesafgørelsen: »Chiusa e dunque cancellata dal Registro delle Imprese.«

16. Tribunale di Bari er som følge af Domstolens dom i sagen Eurofood [8] i tvivl om, hvorvidt Corte di Cassaziones bedømmelse er korrekt. Tribunale di Bari besluttede derfor at udsætte sagen og at stille Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal begrebet »centret for skyldneres hovedinteresser« i artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1346/2000 fortolkes i lyset af fællesskabsretten eller i lyset af national ret, og hvis det i bekræftende fald skal fortolkes i overensstemmelse med fællesskabsretten, hvori består dette begreb, og hvilke faktorer eller forhold er afgørende for at fastlægge »centret for skyldnerens hovedinteresser«?

2) Kan formodningen i artikel 3, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1346/2000, hvorefter »[det vedtægtsmæssige hjemsted] for selskabers og juridiske personers vedkommende anses [...] for at være centret for skyldneres hovedinteresser, medmindre andet godtgøres«, tilbagevises, dersom det fastslås, at selskabet har udøvet reel virksomhed i en stat, som ikke er den stat, hvor selskabets vedtægtsmæssige hjemsted befinder sig, eller er det, for at formodningen kan tilbagevises, nødvendigt, at det fastslås, at selskabet ikke har udøvet nogen form for økonomisk virksomhed i den stat, hvor det har sit vedtægtsmæssige hjemsted?

3) Udgør den omstændighed, at der i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, befinder sig faste ejendomme, som tilhører selskabet, at der findes en lejeaftale om to hotelkomplekser, som skyldnerselskabet har indgået med et andet selskab, at der findes en aftale, som selskabet har indgået med en bank, forhold eller faktorer, som kan tages til indtægt for, at formodningen i artikel 3 i forordning (EF) nr. 1346/2000 til fordel for selskabets »vedtægtsmæssige hjemsted« er tilbagevist, og er sådanne omstændigheder tilstrækkelige til, at selskabet må anses for at have et »forretningssted« i denne medlemsstat som omhandlet i artikel 3, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1346/2000?

4) For det tilfælde at den fortolkning, som Corte di Cassazione har anlagt vedrørende kompetencespørgsmålet i kendelse nr. 10606/2005, er baseret på en anden fortolkning af artikel 3 i forordning (EF) nr. 1346/2000 end Domstolens, er artikel 382 i den italienske retsplejelov, i medfør af hvilken Corte di Cassazione har udtalt sig om kompetencen ved en endelig og bindende dom, da til hinder for anvendelsen af denne fællesskabsbestemmelse som fortolket af Domstolen?«

8 — Domstolens dom af 2.5.2006, sag C-341/04, Eurofood IFSC, Sml. I, s. 3813.

IV — Retlig bedømmelse

A — *Realitetsbehandling af den præjudicielle forelæggelse*

17. Inden behandlingen af de præjudicielle spørgsmål, skal det afklares, om den præjudicielle forelæggelse fra Tribunale di Bari skal antages til realitetsbehandling.

1. Retsinstansers begrænsede ret til at forelægge præjudicielle spørgsmål i henhold til artikel 68 EF

18. Tribunale di Bari har forelagt sine præjudicielle spørgsmål for Domstolen ved kendelse af 6. juli 2009, indgået til Domstolen den 13. oktober 2009. På dette tidspunkt var Lissabontraktaten endnu ikke trådt i kraft.

19. Konkursforordningen er vedtaget på grundlag af artikel 61, litra c), og artikel 67, stk. 1, EF. Der er derfor tale om en retsakt, som en underinstans ikke kunne forelægge for Domstolen. Som Kommissionen har fremført, kan afgørelser fra den forelæggende ret ifølge de nationale retsregler principielt appelleres [9]. Den forelæggende ret kunne derfor i henhold til artikel 68 EF ikke forelægge Domstolen præjudicielle spørgsmål.

20. Med Lissabontraktatens ikrafttrædelse den 1. december 2009 bortfaldt artikel 68 EF imidlertid, således at denne begrænsning af retten til at forelægge spørgsmål derfor på nuværende tidspunkt ikke længere består [10]. Som Domstolen fastslog i Weryński-dommen skal spørgsmålet, om en ret er forelæggelsesberettiget, bedømmes ud fra retsstillingen på det tidspunkt, hvor Domstolen træffer afgørelse om den præjudicielle forelæggelse, og ikke på det tidspunkt, hvor forelæggelsen modtages [11]. Domstolen har derfor siden den 1. december 2009 været kompetent til at påkende en anmodning om præjudiciel afgørelse fra en ret, hvis afgørelser efter national ret kan appelleres, også selv om anmodningen er indgivet før denne dato [12]. Anmodningen om en præjudiciel afgørelse skal derfor ikke

9 — I henhold til artikel 18 i den italienske Legge Fallimentare (konkurslov) som affattet ved Decreto Legislativo nr. 169 af 12.9.2007 kan afgørelsen fra Tribunale di Bari appelleres.

10 — Jf. om overgangsordningen fodnote 4 i mit forslag til afgørelse af 2.9.2010, i sag C-283/09, Weryński, Sml. I, s. 601.

11 — Dom af 17.2.2011, sag C-283/09, Weryński, nævnt i forrige fodnote, præmis 30, jf. også mit forslag til afgørelse af 2.9.2010, i sagen Weryński, nævnt ovenfor i fodnote 10, punkt 23-25.

12 — Weryński-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 10, præmis 31.

afvises fra realitetsbehandling på grund af manglende forelæggelsesberettigelse.

2. Afvisning fra realitetsbehandling som følge af, at selskabet ikke eksisterer

21. Under den mundtlige forhandling for Domstolen har Interedil (i likvidation) fremhævet, at de præjudicielle spørgsmål er af hypotetisk art og derfor skal afvises fra realitetsbehandling, eftersom Interedil efter at være blevet slettet fra det engelske handelskammers register ikke længere eksisterer, og de spørgsmål, der er forelagt Domstolen, derfor er af hypotetisk karakter. Kommissionen har også omtalt dette problem i sit indlæg.

22. Det skal for så vidt bemærkes, at Domstolen alene har mulighed for at undlade at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, når det klart fremgår, at den af den nationale ret ønskede fortolkning af en EU-bestemmelse savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de stillede spørgsmål [13].

13 — Fast praksis, jf. blot Domstolens dom af 22.12.2010, sag C-77/09, Gowan Comércio, Sml. I, s. 13533, præmis 25.

23. Det fremgår ikke klart af forelæggelsesafgørelsen, at de præjudicielle spørgsmål savner enhver forbindelse med genstanden for hovedsagen. Selv hvis Interedil ikke eksisterer mere, er det ikke udelukket, at italiensk ret i dette tilfælde giver mulighed for fyldestgørelse af kreditorer ved hjælp af en efterfølgende likvidation, og at den forelæggende ret af denne grund ønsker at erklære selskabet konkurs.

3. Indsigelser fra de sagsøgte i hovedsagen mod realitetsbehandling af den præjudicielle forelæggelse og besvarelse af fjerde præjudicielle spørgsmål

24. De sagsøgte i hovedsagen er af den opfattelse, at anmodningen om en præjudiciel afgørelse skal afvises af yderligere tre grunde. De har henvist til afgørelsen fra den italienske ret Corte di Cassazione, der i en delafgørelse allerede på bindende vis har fastslået, at de italienske retter har kompetence i konkurssagen. Denne afgørelse er blevet retskraftig. Som følge heraf foreligger der for det første ikke nogen verserende sag som omhandlet i artikel 267 TEUF.

25. For det andet kritiserer de sagsøgte i hovedsagen formuleringen af de præjudicielle spørgsmål: Første og fjerde spørgsmål viser ikke, at der skulle foreligge modstrid mellem

de EU-retlige bestemmelser og de nationale retters anvendelse af dem. Andet og tredje spørgsmål opfordrer Domstolen til at anvende de EU-retlige bestemmelser på den konkrete sag.

26. Med sine tre første spørgsmål ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, hvorledes begrebet »centret for skyldnerens hovedinteresser« i konkursforordningens artikel 3 skal fortolkes. Dette er en tilladt genstand for en anmodning om præjudiciel afgørelse.

27. I det følgende behandles derfor alene de to første indsigelser fra de sagsøgte i hovedsagen, der bygger på Corte di Cassaziones retskraftige afgørelse.

28. I denne forbindelse er det også nærliggende at drøfte det fjerde præjudicielle spørgsmål fra den forelæggende ret. Med dette ønsker den forelæggende ret i det væsentlige oplyst, om den også er bundet af den i henhold til national ret bindende afgørelse fra Corte di Cassazione, hvori det bekræftes, at de italienske retter har international kompetence, såfremt denne afgørelse måtte vise sig uforenelig med Domstolens praksis. Hvis dette måtte være tilfælde, ville de øvrige spørgsmål ikke være relevante for afgørelsen af hovedsagen og ville derfor skulle afvises fra realitetsbehandling.

29. I henhold til artikel 382 i den italienske retsplejelov er en underinstans bundet af Corte di Cassaziones delafgørelse om kompetence.

30. Domstolen har allerede fastslået, at en national procedureregel, hvorefter en ret, der efter en hjemvisning fra en højere retsinstans, som sagen var appelleret til, skal træffe afgørelse i sagen, er bundet af den højere retsinstans' vurdering, ikke kan rejse tvivl om den adgang, som underinstanserne har til at forelægge Domstolen en præjudiciel anmodning, når de er i tvivl om fortolkningen af EU-retten [14].

31. Der kan ikke gælde noget andet i det foreliggende tilfælde, hvor der er tale om en national procedureregel, der vedrører den bindende virkning af afgørelser fra en højere retsinstans inden for rammerne af en delafgørelse om international kompetence.

32. Endelig fremgår det af fast retspraksis, at en national ret, som inden for rammerne af sin kompetence skal anvende EU-rettens bestemmelser, er forpligtet til at sikre den fulde virkning af disse bestemmelser og om fornødent af egen drift skal undlade at anvende enhver modstående national bestemmelse, uden at den behøver at anmode om eller afvente en forudgående ophævelse af denne nationale

14 — Dom af 5.10.2010, sag C-173/09, Elchinov, Sml. I, s. 8889, præmis 25.

bestemmelse ad lovgivningsvejen eller ved ethvert andet forfatningsmæssigt middel [15]. Hertil kan ligeledes høre en procedureregel som den, der er relevant her, og hvoraf det fremgår, at afgørelsen fra den højere retsinstans er bindende [16].

33. Domstolens afgørelse er således stadigvæk det eneste bestemmende for fortolkningen af EU-retten, og det spiller ingen rolle, om en national højere retsinstans inden for rammerne af en delafgørelse allerede har beskæftiget sig med fortolkning af EU-retten.

4. Mellemresultat

34. Som mellemresultat må det derfor fastslås, at anmodningen om en præjudiciel afgørelse skal antages til realitetsbehandling.

35. Fjerde præjudicielle spørgsmål skal besvares således: Det er ikke foreneligt med EU-retten, at en national ret, som efter en bindende delafgørelse om kompetence, der forinden er truffet af en højere retsinstans, skal træffe afgørelse i sagen, i henhold til de nationale procedureregler er bundet af den højere retsinstans' retlige vurderinger, hvis den — i betragtning af den fortolkning, den har anmodet Domstolen om — er af den opfattelse, at de nævnte vurderinger ikke er i overensstemmelse med EU-retten.

B — *Præjudicielle spørgsmål*

36. Første, andet og tredje præjudicielle spørgsmål vedrører fortolkningen af begrebet centrum for skyldneres hovedinteresser i konkursforordningens artikel 3, stk. 1. De kan derfor undersøges samlet (jf. under 1). Tredje præjudicielle spørgsmål vedrører desuden præciseringen af begrebet forretningssted i henhold til konkursforordningens artikel 3, stk. 2 (jf. under 2).

1. Begrebet centret for skyldnerens hovedinteresser i konkursforordningens artikel 3, stk. 1

37. Artikel 3, stk. 1, regulerer den internationale kompetence til at indlede insolvensbehandling. Herefter har retterne i den

15 — Elchinov-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 14, præmis 31, under henvisning til dom af 9.3.1978, sag 106/77, Simmenthal, Sml., s. 629, præmis 24, og dom af 19.11.2009, sag C-314/08, Filipiak, Sml. I, s. 11049, præmis 81.

16 — Jf. i denne retning Elchinov-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 14, præmis 31.

medlemsstat, på hvis område centret for skyldnerens hovedinteresser befinder sig, kompetence til at indlede insolvensbehandlingen.

a) Selvstændig begrebsdefinition

38. Med sit første præjudicielle spørgsmål ønsker den forelæggende ret indledningsvis oplyst, om begrebet centret for skyldnerens hovedinteresser skal fortolkes selvstændigt i forhold til forordningen eller i lyset af national ret.

39. I henhold til fast praksis følger det såvel af kravene om ensartet anvendelse af EU-retten som af lighedsprincippet, at indholdet af en EU-retlig bestemmelse, som ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge dens betydning og rækkevidde, normalt i hele Den Europæiske Union skal undergives en selvstændig og ensartet fortolkning, som skal søges under hensyntagen til bestemmelsens kontekst og formålet med den pågældende ordning [17].

40. Som følge heraf har Domstolen også i Eurofood-dommen, der vedrørte konkursforordningens artikel 3, stk. 1, allerede fastslået, at begrebet centret for skyldnerens hovedinteresser er særegent for forordningen. Det har derfor en selvstændig betydning, og skal dermed fortolkes ensartet og uafhængigt af de nationale lovgivninger [18].

b) Fastlæggelse af centret for skyldnerens hovedinteresser

41. For selskabers og juridiske personers vedkommende anses det vedtægtsmæssige hjemsted for at være centret for skyldnerens hovedinteresser, medmindre andet godtgøres.

42. Den forelæggende ret spørger om, hvorledes begrebet centret for skyldnerens hovedinteresser skal fortolkes, og med hvilke kriterier formodningen i forordningens artikel 3, stk. 1, andet punktum, kan afkræftes.

17 — Dom af 18.10.2007, sag C-195/06, Österreichischer Rundfunk, Sml. I, s. 8817, præmis 24 og den deri nævnte retspraksis, og af 29.10.2009, sag C-174/08, NCC Construction Danmark, Sml. I, s. 10567, præmis 24.

18 — Eurofood IFSC-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 8, præmis 31.

i) Relevant tidspunkt

43. Den foreliggende konstellation er kendetegnet ved to særlige forhold. For det første havde det berørte selskab på det tidspunkt, hvor konkursbegæringen blev indgivet, ifølge oplysninger i forelæggelsesafgørelsen allerede i over et år været »lukket« og »slettet« fra Det Forenede Kongeriges selskabsregister. For det andet havde selskabet inden afviklingsfasen overflyttet sit vedtægtsmæssige hjemsted fra Italien til Det Forenede Kongerige. Det skal derfor først drøftes, hvilken indflydelse en overflyttelse af hjemstedet har ved kompetencefastlæggelsen. Derefter skal det afklares hvilket tidspunkt der er afgørende ved fastlæggelsen af det kompetente konkursforum, når selskabet allerede er blevet slettet fra selskabsregistret længe inden indgivelse af konkursbegæringen.

44. Forordningen indeholder ikke nogen udtrykkelige bestemmelser om overflyttelse af hjemsted. Man skal derfor i overensstemmelse med den generelle regel i artikel 3 gå ud fra det seneste vedtægtsmæssige hjemsted, medmindre formodningen i artikel 3, stk. 1, afkræftes, idet det godtgøres, at centret for skyldnerens hovedinteresser ikke fulgte med ved overflytningen af det vedtægtsmæssige hjemsted, men forblev i fraflytningsstaten.

45. Disse følger af en overflytning af hjemsted for så vidt angår fastlæggelse af den kompetente konkursdomstol, kan i givet fald medføre ulemper for kreditorer, der havde indgået deres retlige relationer med skyldneren i fraflytningsstaten. På det tidspunkt, hvor de indgik retsforholdene med skyldneren, gik kreditorerne nemlig ud fra, at en potentiel insolvensbehandling ville blive afviklet på et sted, der efter overflytning af hjemstedet ikke længere er relevant. En hensyntagen til en overflytning af hjemstedet inden for rammerne af kompetencefastlæggelsen medfører således bristede forventninger hos kreditorerne i fraflytningsstaten.

46. Konkursforordningens bestemmelser om international kompetence bygger ganske vist netop på formålet om, at potentielle kreditorer på forhånd kan identificere den retsorden, som skal afgøre insolvenstvister, der berører deres interesser [19]. Den internationale kompetence, der i henhold til artikel 4, stk. 1, i øvrigt også medfører anvendelse af konkurslovgivningen i den pågældende stat, knyttes til et sted, der er kendt af skyldnerens fremtidige kreditorer, således at det er muligt at beregne

19 — Jf. forslag til afgørelse fra generaladvokat Jacobs af 27.9.2005 i sag C-341/04, Eurofood IFSC, Sml. I, s. 3813, punkt 118.

de juridiske risici, der må forventes i tilfælde af insolvens [20].

47. EU-lovgiver accepterer dog bevidst, at den internationale kompetence i tilfælde af en overflytning af hjemsted alligevel kan forskydes efterfølgende. I modsætning til udkastet til en EF-konvention om konkurs fra 1980 [21] indeholder forordningen nemlig for det tilfælde, at hjemstedet flyttes, ikke nogen specifikke regler om, at også retterne i fraflytningsstaten har kompetence i en overgangsperiode efter overflytningen af hjemstedet.

48. Da forordningen derimod alene tager udgangspunkt i centret for skyldnerens hovedinteresser, hvorved den effektive overflytning af hjemsted dermed også medfører et skift i den internationale kompetence ved insolvensbehandling, tager den derimod konsekvent det grundlæggende princip om etableringsfrihed i betragtning, der i det mindste indirekte ville blive påvirket af en mere restriktiv ordning. Det kan derfor principielt heller ikke forlanges, at det nye hjemsted skal have bestået et vist stykke tid inden indgivelse af konkursbegæring. Det skal ikke her drøftes, om der skal gælde noget andet i undtagelsestilfælde — hvor overflytningen af hjemsted og indgivelse af konkursbegæring i tidsmæssig henseende hænger umiddelbart sammen — da der forløb mere end et år mellem overflytning af hjemsted og indgivelse af konkursbegæring.

49. I det følgende skal det herefter drøftes hvilket tidspunkt, der er relevant, hvis et selskab allerede er blevet slettet fra selskabsregistret på det tidspunkt, hvor der indgives konkursbegæring.

50. Domstolen har i et tilfælde, hvor overflytning af hjemsted skete, *efter* at der var indgivet konkursbegæring, men før insolvensbehandlingen blev indledt, afgjort, at fraflytningsstaten bevarer kompetencen til at træffe afgørelse om indledning af insolvensbehandling [22]. Det afgørende tidspunkt for bedømmelsen af, hvor centret for skyldnerens hovedinteresser

20 — Forslag til afgørelse fra generaladvokat Jacobs i sagen Eurofood IFSC, nævnt ovenfor i fodnote 19, punkt 122.

21 — Jf. artikel 6 f. i udkastet til konvention om konkurs, akkord og tilsvarende bobehandlinger fra 1980. Udkastet findes i EG-Dok. III/D/72/80-DE, trykt i: Gerhard Kegel (udgiver) og Jürgen Thieme (der har bearbejdet emnet), Vorschläge und Gutachten zum Entwurf eines EG-Konkursübereinkommens, Tübingen, 1988.

22 — Dom af 17.1.2006, sag C-1/04, Staubitz-Schreiber, Sml. I, s. 701, præmis 29.

ligger, er derfor principielt det tidspunkt, hvor der indgives konkursbegæring.

51. I en konstellation som den foreliggende, hvor selskabet på tidspunktet for indgivelse af konkursbegæring allerede har været afviklet og slettet fra selskabsregistret et stykke tid, opstår der dog, når der tages udgangspunkt i tidspunktet for indgivelse af konkursbegæring, ved første øjekast imidlertid det problem, at selskabet på dette tidspunkt ikke mere har nogen interesser som omhandlet i forordningens artikel 3, stk. 1, da selskabet ikke længere eksisterer.

52. Dette problem ville man kunne løse ved i et sådant tilfælde alene at tage udgangspunkt i det vedtægtsmæssige hjemsted og ikke længere give adgang til at afkræfte formodningen. Et selskab har nemlig også et vedtægtsmæssigt hjemsted, efter at det er afviklet. Når der er tale om et afviklet selskab, ville det således undtagelsesfrit være den medlemsstat, i hvilken det vedtægtsmæssige hjemsted er beliggende, der har kompetence med hensyn til insolvensbehandlingen.

53. Denne betragtning, hvor der fokuseres på et enkelt punkt, er dog i sidste ende ikke overbevisende. Som argument for denne betragtning kan det ganske vist anføres, at det vedtægtsmæssige hjemsted også let kan konstateres ved et selskab, der er blevet slettet, og at tilknytningen hertil derfor sikrer retssikkerheden. Det taler imidlertid imod denne betragtning, at konsekvensen ville være, at det vedtægtsmæssige hjemsted ville begrunde kompetence, selv i tilfælde, hvor centret for selskabets hovedinteresser, inden selskabet blev slettet, ikke på noget tidspunkt havde befundet sig på det vedtægtsmæssige hjemsted. En sådan konsekvens må imidlertid afvises, da forordningen ved begrebet centret for skyldnerens hovedinteresser har til formål at skabe en tilknytning til det sted, som selskabet objektivt set og på en måde, som fremgår for kreditorerne, har tættest tilknytning til. Hvis det aktive selskabs vedtægtsmæssige hjemsted f.eks. blot var en postkasse, og centret for dets hovedinteresser derfor altid lå et andet sted, ville det ikke være rimeligt, hvis der efter slettelse af selskabet, alligevel henvises til det vedtægtsmæssige hjemsted.

54. Formodningen i artikel 3, stk. 1, kan derfor ligeledes afkræftes, når der er tale om et slettet selskab, såfremt det godtgøres, at selskabet, inden det blev slettet, ikke havde centret for sine hovedinteresser i den stat, hvor det vedtægtsmæssige hjemsted var. Det afgørende er i så fald det sted, hvor centret for selskabets hovedinteresser senest befandt sig inden lukningen. Spørgsmålet om, hvilket tidspunkt, der skal tages udgangspunkt i, skal besvares på grundlag af en helhedsvurdering set ud fra kreditorperspektivet.

ii) Fortolkning af begrebet »centret for skyldnerens hovedinteresser«

55. I det følgende skal det undersøges, hvilke kriterier, der er afgørende for fastlæggelsen af centret for skyldnerens hovedinteresser som omhandlet i konkursforordningens artikel 3, stk. 1.

56. Forordningens artikel 2, der definerer de vigtigste begreber i forordningen, indeholder beklageligvis ikke nogen definition af centret for skyldnerens hovedinteresser. Udvalget om Borgernes Friheder og Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender kritiserede med rette dette allerede under lovgivningsproceduren [23]. Det anføres alene i 13. betragtning til forordningen, at centret for skyldnerens hovedinteresser »bør være det sted, hvor skyldneren normalt forvalter sine interesser, og det er således identificerbart for tredjemand«.

57. Under henvisning til 13. betragtning tog Domstolen i Eurofood-dommen udgangspunkt i, »at centret for skyldnerens hovedinteresser skal identificeres på grundlag af kriterier, som er objektive og identificerbare for tredjemand. Denne objektivitet og denne identificerbarhed for tredjemand er nødvendig for at sikre retssikkerheden og forudsigeligheden vedrørende fastlæggelsen af, hvilken ret der har kompetence til at indlede en hovedinsolvensbehandling« [24]. Domstolen fremhævede netop betydningen af retssikkerhed og forudsigelighed på baggrund af, at fastlæggelsen af den kompetente medlemsstat i henhold til forordningens artikel 4, stk. 1, også er afgørende for hvilken lovgivning, der finder anvendelse.

58. Den i artikel 3 opstillede formodning for det vedtægtsmæssige hjemsted kan derfor alene afkræftes, hvis det på grundlag af omstændigheder, som er objektive og identificerbare for tredjemand, kan fastslås, at der er tale om en faktisk situation, som er forskellig fra den situation, som lokaliseringen til det vedtægtsmæssige hjemsted skal afspejle [25]. Som et muligt eksempel på en afkræftelse af formodningen anførte Domstolen et »postkasseselskab«, som ikke udøver nogen form for virksomhed i den medlemsstat, hvor dets hjemsted er beliggende [26].

59. Corte di Cassazione har i delafgørelsen henvist til, at Interedil efter overflytningen af det vedtægtsmæssige hjemsted ikke har udøvet nogen form for virksomhed i Det Forenede Kongerige, ikke har gennemført nogen forretningstransaktioner og end ikke har gennemført aktiviteter i forbindelse med afvikling i denne medlemsstat, og at centret

23 — Kritikken fremgår af rapporten om forslag til en forordning fra Rådet om insolvensbehandling fra udvalget om Retlige Anliggender og det Indre Marked (ordfører Kurt Lechner), dokument A5-0039/2000; udvalget foreslog, at der skulle indføres følgende definition i forordningens artikel 2: »»Centret for skyldnerens hovedinteresser« er det sted, hvorfra skyldneren hovedsagelig har sine forretningsforbindelser og udøver andre erhvervsaktiviteter, og hvortil han derfor har de tætteste forbindelser.«

24 — Eurofood IFSC-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 8, præmis 33.

25 — Eurofood IFSC-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 8, præmis 34.

26 — Eurofood IFSC-dommen, nævnt ovenfor i fodnote 8, præmis 34 og 35.

for selskabets administration og organisation i realiteten ikke blev overflyttet til London.

60. I forbindelse med et selskab, der ikke udøver nogen erhvervsaktivitet og ingen administrationsvirksomhed i den stat, hvor det vedtægtsmæssige hjemsted er beliggende, kunne formodningen i forordningens artikel 3 faktisk være afkræftet.

61. Andet præjudicielle spørgsmål viser dog, at den forelæggende ret ikke går ud fra, at Interedil ikke udøvede nogen form for aktiviteter på sit nye vedtægtsmæssige hjemsted i London. I modsætning til, hvis der blot var tale om et »postkasseselskab«, således som det i Eurofood-dommen nævnes som eksempel på muligheden for at afkræfte formodningen, er spørgsmålet derfor også, hvorledes centret for skyldnerens hovedinteresser nærmere skal bestemmes.

62. Forordningens tilblivelseshistorie yder for så vidt ikke noget bidrag i den forbindelse. Det må konstateres, at den konkrete terminologi allerede var omtvistet under lovgivningsproceduren. Udgangspunktet var et initiativ fra Tyskland og Finland, som byggede på ordlyden af den Europæiske Unions konvention om konkurs, der ikke er trådt i kraft [27]. Dette forslag indeholdt i 13. betragtning en mere udførlig definition af begrebet centret for skyldnerens hovedinteresser. Betragtningen lød således: »Ved centret for skyldnerens hovedinteresser forstås det sted, med hvilket han regelmæssigt har meget tætte forbindelser, hvor hans forskelligartede forretningsforbindelser er koncentreret, og hvor hovedparten af skyldnerens formue for det meste befinder sig. Det er også det sted, som kreditorerne kender bedst«. Den luxembourgske delegation kritiserede, at man dermed tog udgangspunkt i, hvor hovedparten af skyldnerens formue befinder sig, og ikke, sådan som denne delegation foretrak, hvor skyldnerens aktiviteter foregår, eller hans formue forvaltes [28].

63. Efter at et ændret forslag [29] fra Generalsekretariatet for Rådet også var blevet mødt med kritik [30], besluttede lovgiver at overtage første sætning fra punkt 75 i den forklarende

27 — Initiativ fra Forbundsrepublikken Tyskland og Republikken Finland med henblik på vedtagelse af Rådets forordning om konkurs, forelagt Rådet den 26.5.1999, EFT C 221, s. 8.

28 — Bemærkning fra den luxembourgske delegation, rådsdokument af 20.7.1999, nr. 10342/99.

29 — Jf. rådsdokument af 29.7.1999, nr. 9934/1/99, jf. vedrørende en yderligere omformulering rådsdokument af 22.10.1999, nr. 9934/2/99.

30 — Således indvendte f.eks. delegationen fra Det Forenede Kongerige, at definitionen var problematisk, da en skyldner kan varetage sine interesser fra forskellige steder, og at kriterierne til at fastlægge »hovedinteresserne« desuden var uklare, jf. Rådsdokument af 13.9.1999, nr. 10683/99.

rapport om konkurskonventionen [31] som 13. betragtning til forordningen og lagde dermed vægt på, hvor skyldneren normalt forvalter sine interesser.

64. Henset til alle disse begrebsmæssige uklarheder, tog Domstolen i Eurofood-dommen med rette udgangspunkt i kreditorperspektivet [32]. Den støttede sig derved til ordlyden i 13. betragtning, der taler om identificerbarhed for tredjemand. De potentielle kreditorer skal på forhånd kunne vide, hvilken medlemsstat der — i henhold til status quo — har kompetence til at gennemføre insolvensbehandling og dermed også i henhold til hvilken lovgivning, insolvensbehandlingen ville skulle foretages.

65. For at fastslå, hvor centret for skyldnerens hovedinteresser befinder sig, må man derfor foretage en helhedsvurdering set ud fra kreditorperspektivet. Som det allerede blev fremhævet af generaladvokat Jacobs i dennes forslag til afgørelse i Eurofood-sagen, skal hver enkelt sag afgøres på baggrund af de konkrete omstændigheder [33].

66. Det er derfor på forhånd udelukket at betragte enkelte faktorer isoleret og tillægge dem generel betydning. Hverken det sted, hvor skyldneren har formue i form af fast ejendom, eller det sted, hvor der befinder sig udlejningsobjekter, hvorom skyldneren har indgået lejeaftaler med et andet selskab, og heller ikke det forhold, at det konkursramte selskab har indgået en aftale med en bank, som er beliggende i en bestemt medlemsstat, er i sig selv faktorer, der gør det muligt endeligt at fastlægge centret for skyldnerens hovedinteresser.

67. Som tilblivelseshistorien viser, har lovgiver i øvrigt ved definitionen af centret for skyldnerens hovedinteresser undladt at henvise til, hvor centret for formuen er. Det er derfor udelukket kun at tage udgangspunkt i, hvor den væsentlige del af selskabsformuen er beliggende. Dette forekommer også overbevisende af den grund, at det ofte er vanskeligt for tredjemand at erkende, hvor en skyldner har centret for sin formue, navnlig hvis denne er fordelt ud over flere medlemsstater.

68. I den nødvendige helhedsvurdering må det derimod, idet man går ud fra den afkræftelige formodning i artikel 3, stk. 1, og ordlyden i 13. betragtning, der lægger vægt på, hvor skyldneren normalt forvalter sine interesser, altid inddrages, hvilke af selskabets aktiviteter der objektivt identificerbart for tredjemand udøves på dets vedtægtsmæssige hjemsted.

31 — M. Virgós og E. Schmit, forklarende rapport om EU-konventionen om konkurs, Rådet for Den Europæiske Union, findes i Doc. 6500/1/96 REV 1, punkt 75.

32 — Man skal her gå ud fra en bred fortolkning af begrebet kreditorer, der også kan omfatte arbejdstagerne på en virksomhed.

33 — Forslag til afgørelse fra generaladvokat Jacobs i sagen Eurofood IFSC, nævnt ovenfor i fodnote 19, punkt 125.

69. Hvis et selskabs hovedkontor befinder sig der, hvor dets vedtægtsmæssige hjemsted er, dvs. at det har sin ledelse der, og at denne styrer selskabet derfra og tydeligt præsenterer sig udadtil, har det set ud fra forordningens opbygning ingen betydning for kompetencefastlæggelsen, hvor selskabets væsentlige produktionsfaktorer eller driftssteder befinder sig. Formodningen i artikel 3, stk. 1, og henvisningen heri til det vedtægtsmæssige hjemsted beror allerede på et ønske om at fastlægge det sted, som selskabets hovedkontor typisk befinder sig på, som et tilknytningspunkt, der ligeledes er tydeligt for tredjemand. I den forklarende rapport om konventionen, hvorfra affattelsen af 13. betragtning hidrører, lægges det til grund, at det vedtægtsmæssige hjemsted normalt svarer til skyldnerens hovedsæde [34]. Hvis hovedkontoret faktisk befinder sig på det vedtægtsmæssige hjemsted, er det derfor på forhånd udelukket at konstatere, at skyldnerens hovedinteresser ligger et andet sted.

70. En afkræftelse af formodningen i artikel 3, stk. 1, ved også at tage hensyn til, hvor selskabets formue eller driftssteder er beliggende, eller hvor dets forretningsmæssige aktiviteter udøves, kommer derfor først i betragtning, hvis hovedkontoret ud fra kreditorperspektivet ikke befinder sig på det vedtægtsmæssige hjemsted. I så fald er det eventuelt nødvendigt at inddrage yderligere objektive faktorer, der ligeledes skal betragtes ud fra kreditorperspektivet, ved afklaringen af, hvem der har kompetence til at gennemføre insolvensbehandlingen. Der skal for så vidt foretages en helhedsvurdering af det enkelte tilfælde.

71. I hovedsagen har skyldneren efter at have overflyttet sit hjemsted tilsyneladende udelukkende gennemført aktiviteter i forbindelse med afvikling. De retshandler og dispositioner, som foretages inden for rammerne af et selskabs afvikling, er i princippet ligeledes relevante ved fastlæggelsen af, hvor centret for selskabets hovedinteresser ligger. Et selskabs flytning til en anden medlemsstat med henblik på afvikling af selskabet er nemlig ligeledes omfattet af de grundlæggende friheder i henhold til EU-retten. Såfremt administrationen af disse afviklingsaktiviteter er foregået på det nye vedtægtsmæssige hjemsted på en måde, der kan konstateres udefra, er administrationen af selskabets hovedinteresser i det relevante tidsrum inden slettelsen af selskabet følgelig foregået på dets vedtægtsmæssige hjemsted, således at en afkræftelse af formodningen i artikel 3, stk. 1, er udelukket.

34 — Forklarende rapport om EU-konventionen om konkurs, nævnt ovenfor i fodnote 31, punkt 75.

72. I forbindelse med den foreliggende sag skal der ikke foretages en drøftelse af problemet vedrørende en flytning af centret for skyldnerens hovedinteresser, der sker med henblik på at undgå konkurs- eller ansvarsretlige bestemmelser i oprindelsesstaten eller at undgå, at aktiverne kommer kreditorerne til gode. Spørgsmålet, om en flytning kan have en retsstridig karakter, rejser interessante problemstillinger i spændingsfeltet mellem skyldnerens grundlæggende friheder på den ene side og beskyttelsen af kreditorerne og det i fjerde betragtning til forordningen nævnte hensyn til at undgå forum shopping, på den anden side [35]. Da den forelæggende ret imidlertid ikke har stillet spørgsmål herom, og da beskrivelsen af de faktiske omstændigheder ikke giver tilstrækkelige holdepunkter for at antage, at der foreligger et misbrug af rettigheder, giver den foreliggende sag ikke anledning til at foretage en endelig drøftelse af disse spørgsmål.

73. Da den forelæggende ret ikke stiller spørgsmål herom, skal der heller ikke tages stilling til et aspekt, som fremgår ved en gennemlæsning af delafgørelsen fra Corte di Cassazione i hovedsagen. I denne afgørelse henvises til, at flytningen af hjemstedet ikke blev meddelt til det italienske register. I den præjudicielle forelæggelse angives imidlertid, at Interedil blev slettet fra det italienske register den 18. juli 2001. Såfremt et selskab på det tidspunkt, hvor der indgives konkursbegæring, måtte være registreret i to medlemsstaters registre, kunne der ud fra kreditorperspektivet opstå spørgsmål om retstilstanden. Da den forelæggende ret imidlertid går ud fra, at selskabet blev slettet fra det italienske register, er der ingen grund til at komme nærmere ind på dette her.

c) Mellemresultat

74. Første og andet præjudicielle spørgsmål samt den første del af tredje præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares således: Begrebet »centret for skyldnerens hovedinteresser« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1346/2000 har en selvstændig betydning, og skal dermed fortolkes ensartet og uafhængigt af de nationale lovgivninger.

75. Den omstændighed, at der i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, befinder sig faste ejendomme, som tilhører selskabet, at der findes en lejeaftale om to hotelkomplekser, som skyldnerselskabet har indgået med et andet selskab, og at der findes en aftale, som selskabet har indgået med en bank, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at tilbagevise formodningen i artikel 3 i forordning nr. 1346/2000 til fordel for selskabets »vedtægtsmæssige

35 — Jf. herom også dom af 9.3.1999, sag C-212/97, Centros, Sml. I, s. 1459, af 5.11.2002, sag C-208/00, Überseering, Sml. I, s. 9919, og af 30.9.2003, sag C-167/01, Inspire Art, Sml. I, s. 10155.

hjemsted«. Der kræves en helhedsvurdering på grundlag af kriterier, som er objektive og samtidigt identificerbare for tredjemand, af det sted, hvor selskabet forvalter sine interesser. Hvis hovedkontoret faktisk befinder sig på det vedtægtsmæssige hjemsted, er det udelukket at lokalisere skyldnerens hovedinteresser til et andet sted.

2. Begrebet »forretningssted« i konkursforordningens artikel 3, stk. 2

76. Med anden del af sit tredje præjudicielle spørgsmål beskæftiger Domstolen sig med de forhold, der skal foreligge, for at der kan være tale om et forretningssted som omhandlet i konkursforordningens artikel 3, stk. 2. Skulle det nemlig vise sig, at Interedil ikke har centret for sine hovedinteresser i Italien, og at italienske retter derfor ikke har kompetence til at indlede en hovedinsolvensbehandling, ville det nemlig højst komme på tale at gennemføre en sekundær insolvensbehandling i Italien. I henhold til artikel 3, stk. 2, er forudsætningen for dette, at Interedil har et forretningssted i Italien. Er det tilstrækkeligt til, at der foreligger et forretningssted i Italien, at der befinder sig fast ejendom, og at der er indgået en lejeaftale om to hotelkomplekser samt en aftale med en bank?

77. I henhold til konkursforordningens artikel 2, litra h), er et forretningssted ethvert *sted, hvorfra skyldneren udøver* en ikke-forbigående økonomisk eller erhvervsmæssig *aktivitet* under anvendelse af menneskelige midler og reelle produktionsfaktorer.

78. Dermed overtager konkursforordningen ordlyden i konventionen om konkurs mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union af 23. november 1995. I den forklarende rapport anføres følgende herom: »Det sted, hvor skyldneren udøver aktivitet« er det sted, hvor der udøves økonomisk aktivitet, hvad enten denne er af kommerciel eller industriel art eller udøves i forbindelse med liberalt erhverv, med henblik på markedet (dvs. udadtil). Konstateringen af, at den økonomiske aktivitet forudsætter anvendelse af personale, indebærer, at der må foreligge et minimum af organisation. Et sted, hvor skyldneren kun udøver aktivitet af og til, kan ikke betegnes som forretningssted. Der kræves en vis varighed. [...] Det afgørende er, hvorledes aktiviteten fremstår udadtil, og ikke, hvilke formål skyldneren forfølger med den« [36].

79. Ligesom med hensyn til afkræftelse af formodningen i forordningens artikel 3, stk. 1, andet punktum, er det heller ikke i forbindelse

36 — Virgós-Schmit-rapporten, nævnt ovenfor i fodnote 31, punkt 71.

med artikel 3, stk. 2, i sig selv tilstrækkeligt, at der foreligger reelle produktionsfaktorer. Den forelæggende ret skal derimod undersøge, om der blev anvendt personale på stedet og forelå et minimum af organisation.

80. Anden del af tredje præjudicielle spørgsmål skal derfor besvares således: Den omstændighed, at der i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, befinder sig faste ejendomme, som tilhører selskabet, at der findes en lejeaftale om to hotelkomplekser, som skyldnerselskabet har indgået med et andet selskab, og at der findes en aftale, som selskabet har indgået med en bank, kan kun begrunde, at selskabet anses for at have et »forretningssted« i denne medlemsstat som omhandlet i artikel 3, stk. 2, i forordning nr. 1346/2000, såfremt de nævnte forhold i sig selv eller samlet set som følge af en varigt oprettet, organisatorisk struktur er forankret et sted, hvor skyldneren udøver en ikke-forbigående økonomisk eller erhvervsmæssig aktivitet, som kræver, at der anvendes menneskelige midler og reelle produktionsfaktorer.

V — Forslag til afgørelse

81. Henset til de foregående overvejelser, skal jeg foreslå Domstolen at besvare anmodningen om præjudiciel afgørelse således:

»1) Begrebet »centret for skyldnerens hovedinteresser« som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1346/2000 om konkurs har en selvstændig betydning, og skal dermed fortolkes ensartet og uafhængigt af de nationale lovgivninger.

2) Den omstændighed, at der i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, befinder sig faste ejendomme, som tilhører selskabet, at der findes en lejeaftale om to hotelkomplekser, som skyldnerselskabet har indgået med et andet selskab, og at der findes en aftale, som selskabet har indgået med en bank, er ikke i sig selv tilstrækkelig til at tilbagevise formodningen i artikel 3 i forordning nr. 1346/2000 til fordel for selskabets »vedtægtsmæssige hjemsted«. Der kræves en helhedsvurdering på grundlag af kriterier, som er objektive og samtidigt identificerbare for tredjemand, af det sted, hvor selskabet forvalter sine interesser. Hvis hovedkontoret faktisk befinder sig på det vedtægtsmæssige hjemsted, er det udelukket at lokalisere skyldnerens hovedinteresser til et andet sted.

3) Den omstændighed, at der i en anden medlemsstat end den, hvor selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted, befinder sig faste ejendomme, som tilhører selskabet, at der findes en lejeaftale om to hotelkomplekser, som skyldnerselskabet har indgået med et andet selskab, og at der findes en aftale, som selskabet har indgået med en bank, kan kun begrunde, at selskabet anses for at have et »forretningssted« i denne medlemsstat som omhandlet i artikel 3, stk. 2, i forordning nr. 1346/2000, såfremt de nævnte forhold i sig selv eller samlet set som følge af en varigt oprettet, organisatorisk struktur er forankret et sted, hvor skyldneren udøver en ikke-forbigående økonomisk eller erhvervsmæssig aktivitet, som kræver, at der anvendes menneskelige midler og reelle produktionsfaktorer.

4) Det er ikke foreneligt med EU-retten, at en national ret, som efter en bindende delafgørelse om kompetence, der forinden er truffet af en højere retsinstans, skal træffe afgørelse i sagen, i henhold til de nationale procedureregler er bundet af den højere retsinstans' retlige vurderinger, hvis den — i betragtning af den fortolkning, den har anmodet Domstolen om — er af den opfattelse, at de nævnte vurderinger ikke er i overensstemmelse med EU-retten.«